

**OSOBLIWOŚCI WYKORZYSTANIA PLATFORMY
«TRANSLATOR'S AMANUENSIS 2020» PRZEZ TŁUMACZY
JAKO ŚRODKA POSTEDYCJI**

Biorąc pod uwagę jak ważne jest kształcenie tłumaczy do prowadzenia działalności pod względem współczesnego rynku pracy, szczególnie interesujące są osiągnięcia naukowców w takich aspektach kształcenia zawodowego tłumaczy jak informacyjno-tematyczny, informacyjno-wyszukiwawczy, informacyjno-technologiczny. Artykuł przedstawia analizę publikacji autorów zagranicznych poświęconych platformie sprzętowej «Translator's Amanuensis 2020» (TA-20) jako środka postędycji przetłumaczonych tekstów, ocenę priorytetowych kierunków badań naukowców w pierwszym dziesięcioleciu XXI stulecia. Została przeanalizowana rola systemu tłumaczenia maszynowego w działalności zawodowej tłumacza jako środka komunikacji interpersonalnej. Artykuł też przedstawia porównanie współdziałania systemu tłumaczenia maszynowego w czasie produkcji tekstu i tradycyjnych form redagowania przez tłumacza-człowieka. Ustalona jest zmiana paradygmatu i tradycyjnych nośników informacji, która odbywa się w tłumaczeniu pisemnym. Nacisk kładzie się na rosnące zainteresowanie rozwojem narzędzi i aplikacji zorientowanych na tłumaczenie w celu wyszukiwania wiarygodnych źródeł informacji, zasobów terminologicznych, specjalistycznych słowników i glosariuszy. Artykuł podkreśla, że opracowanie kognitywnych charakterystyk TA-2020 jest oparte na kognitywnych badaniach z zakresu postędycji w ramach projektów CASMACAT oraz SEECAT.

Słowa kluczowe: narzędzia tłumaczeniowe, postędycja, tłumaczenie wspomagane komputerowo, systemy pamięci tłumaczeniowej, tłumaczenie maszynowe, pośrednictwo powtórne.

Wstęp. We współczesnych warunkach rozwoju społeczeństwa systemy informacyjne stanowią integralną część działalności tłumacza. Biorąc pod uwagę szybki postęp i rozwój komputerów w ogóle, w szczególności systemów tłumaczenia maszynowego, przyjmowanie jakiegokolwiek założeń jest ryzykowne. W oparciu o progresywną ideę sekretarza tłumacza staramy się opisać środek postędycji pozwalający na powszechne tłumaczenie. Twierdzimy, że istnieje podobieństwo między powtórny pośrednictwem cyfrowych nośników a fazą przejściową, którą obecnie obserwujemy w branży tłumaczeniowej, przy której postędycja tłumaczenia maszynowego wpływa na przebieg procesu pisemnego tłumaczenia w skali globalnej. Punktem wyjścia w naszych próbach wyobrażenia sobie cech przyszłych technologii tłumaczeniowych traktujemy hybrydyzację procesów tłumaczenia tradycyjnego i maszynowego. Wyniki poprzednich badań pomogły nam w wyborze cech, które jak oczekuje się, będą odgrywać główną rolę: uniwersalny sprzęt zwany w szerokim sensie *wyświetlaczami*, prawdopodobnie, zapewni powszechność; taka charakterystyka jak *wiedza relewantna*, prawdopodobnie, przedłoży tłumacz-człowieku szeroki wachlarz wiarygodnych źródeł; zaś taka charakterystyka jak *przewidywanie wysiłku*, prawdopodobnie, przedłoży post-redaktorom dokładne oceny, ile pracy trzeba będzie wykonać.

Jednak współdziałanie z «Translator's Amanuensis 2020» (Sekretarzem Tłumacza 2020), prawdopodobnie, nie będzie łatwe. Tłumacze będą musieli dostosować się do skuteczniejszych sposobów odczytania i wizualizacji informacji. Wreszcie, stwierdzamy, że «Sekretarz Tłumacza 2020» uzyska korzyść z istniejących koncepcji przekładoznawstwa, w szczególności badania problemów tłumaczenia, modeli kompetencji tłumaczeniowych oraz etyki i socjologii tłumaczenia.

Zadanie artykułu to uzasadnienie i udowodnienie perspektywy wykorzystania platformy «Translator's Amanuensis 2020» w prowadzeniu działalności tłumacza.

Analiza ostatnich badań i publikacji dotyczących niniejszego tematu. Ukraińscy naukowcy O. Wakulczyk, O. Sahan [17], A. Hurzija, L. Kartaszowa [29] zajmowali się badaniem znaczących zawodowo aspektów działalności profesjonalnej przyszłych tłumaczy oraz cechami zastosowań nowoczesnych technologii informatycznych. T. Zajcewa i T. Archipowa [24] badały przetwarzanie w chmurze. N. Dobiza badała komputerowe programy szkoleniowe [9], E. Dołyński [30], T. Zubenko [31] badali doświadczenie wykorzystania technologii informacyjnych w Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii. M. Pradiwłany [32], O. Spirin, L. Luparenko [33], O. Nowicki opisali w swoich pracach wprowadzenie nowych form nauczania językom obcym na podstawie współczesnych technologii informacyjnych. S. Hridniewa, N. Honczarenko [28] poświęciły badania specyfice wykorzystania

tłumaczenia maszynowego; podejście funkcjonalne do tłumaczenia treści na stronie internetowej opisują w swojej pracy O. Turyszewa i D. Zabijaka [34]; badacz O. Bojko [26] opisuje wykorzystanie programu Microsoft Office Excel dla lingwistycznej analizy tekstu; stosowanie edukacji Stem badają N. Kuszniur, N. Osipowa, N. Walko, L. Kuzmich [16] oraz inni ukraińscy naukowcy.

Metodyka. Rozprawa określa wyjściowe i teoretyczne pozycje oraz uogólnia wyniki poprzednich badań w sprawie wykorzystania platformy «Translator's Amanuensis 2020» w działalności profesjonalnej tłumacza.

Prezentacja głównego materiału. W ciągu ostatnich trzydziestu lat specjaliści branży lingwistyki komputerowej i przekładoznawstwa wracają do dyskusji wokół tego, jaką ma być idealna *robocza stacja tłumaczeniowa*, lub *sekretarz tłumacza*, jak to po raz pierwszy sformułował Martin Kay w roku 1980. Jakie technologie mają pomagać tłumaczom-ludziom? Jakie miejsce w tłumaczeniu z jednego języka na inny język posiadają ludzie, a jakie maszyny? Jakie miejsce powinni zajmować profesjonaliści, nieprofesjonaliści i maszyny tłumaczące strony internetowe? Jak umiejętności techniczne powinny ułatwić szkolenie tłumaczy? Dlaczego tłumaczy powinni wykonywać postępcę tłumaczenia maszynowego (TM)? Kwestie te wywołały retorykę dyrektywną z zaleceniami dotyczącymi różnych sposobów dostosowywania się społeczności tłumaczy do zmieniającej się sytuacji.

Za pomocą badań wykonanych w celu bardziej opisowym, przeprowadzonych przez twórcy oprogramowania, tłumaczy i społeczność naukowa próbowali ocenić lub porównać istniejące tłumaczeniowe stacje robocze [1]. W okresie ostatnich dwudziestu lat obserwujemy też zwiększenie ilości empirycznych badań w sprawie wykorzystania technologii w procesie tłumaczenia, często prowadzonych w formie badań ankietowych [10; 22; 2], badań kognitywnych i/lub etnograficznych [18] lub skupionych na procesach i zastosowaniach [19]. Rośnie również zainteresowanie ergonomią tłumaczenia – odpowiednie badania wymagają stworzenia zaawansowanych narzędzi tłumaczeniowych, które nie szkodzą zdrowiu tłumaczy i nie ograniczają możliwości twórczych [17]. Badania te pozwalają dowiedzieć się, jakie potrzeby i trudności powstają w pracy tłumaczeniowej, jakie środki i zasoby wykorzystują w czasie wykonania tłumaczeń oraz jakie charakterystyki niektórych środków tłumaczenia uważają za pozytywne lub negatywne.

Zdaniem Chan [4], szybki rozwój TM i tłumaczenia wspomaganego komputerowo, który zaczął się z momentu powstania komputerów w latach 1940-1967, odpowiednio, zachowa swoją dynamikę jeszcze w ciągu wielu lat. Jak twierdzi Garcia, przewidywanie rozwoju technologii tłumaczeniowych jest ryzykowne, ale wydaje się, że istnieje konsensus – przynajmniej wśród optymistów – co do idei, że postępcja będzie najważniejszą w nadchodzących latach, podkreślając znaczenie skupienia się na wpływie i konsekwencjach tej formy interakcji człowiek-komputer. Naukowiec zaznacza, jeśli wziąć pod uwagę wszystkie te rozważania wokół technologii, można się zastanawiać, jak pod koniec tego dziesięciolecia pojawi się profesjonalne oprogramowanie tłumaczeniowe. Technologiczni optymiści zdaje się myśleć, że postępcja TM będzie odpowiedzią w większości sytuacji, sprawiając, że dzisiejsze systemy skupione na tłumaczach staną się zbędne [13, s. 85].

W niniejszej pracy omawiamy różne możliwości, na które pozwala postępcja, i to, jaka forma interakcji człowiek-komputer mogła by wpłynąć na praktyki tłumaczenia i różne środki, wykorzystywane przez tłumaczy w najbliższej przyszłości. Postępcę ujmujemy tu jako proces ulepszenia za pomocą modyfikacji (ale nie poprawki) przekładu, zgenerowanego przez maszynę, co często wymaga minimum wysiłku ze strony postredaktora. Nasza metodologia opiera się na podejściu interpretacyjnym. Robimy to za pomocą triangulacji różnych źródeł danych dostępnych w tej chwili, w celu rozważania o schemacie i charakterystykach, które mógł by posiadać sekretarz tłumacza. I chociaż jest prawdopodobne, że narzędzia tłumaczeniowe wkrótce ulegną radykalnej zmianie, omówione tutaj funkcje są omawiane jako możliwe dodatki do tłumaczeniowych stacji roboczych, które pojawią się w najbliższej przyszłości.

Przekład jako nowy nośnik informacji. W ostatnie dziesięciolecie dokonano przeformułowania tłumaczenia jako pojęcia społecznego, dyscypliny i procesu. Jak i w innych branżach, w zakresie tłumaczenia wpływ internetu zapoczątkował nową erę – erę charakteryzującą się radykalnym zerwaniem ze wcześniejszymi koncepcjami i modelami myślenia [1, s. 136]. Jeśli kiedyś tłumacze byli postrzegani jako samotni pracownicy, teraz coraz częściej komunikują się ze sobą za pośrednictwem forów, serwerów i technologii chmurowych, co zmienia postrzeganie tłumaczenia jako indywidualnej praktyki,

czyniąc je bardziej zbiorową działalnością, zmieniając technologie, aby dać początek nowym formatom i urządzeniom.

Zdaniem Jenkins [14, s. 13-14], do koncepcji nośnika informacji można podejść na dwóch poziomach: na pierwszym nośnik informacji jest technologią umożliwiającą komunikację; na drugim zaś nośnik informacji jest szeregiem związanych ze sobą «protokołów» lub praktyk społecznych i kulturowych, powstałych wokół technologii. Z punktu widzenia szerokiej perspektywy można było by przeprowadzić paralelę między zmianą paradygmatu w tłumaczeniu i tym, co dzieje się z nośnikami informacji. Bolter i Grusin uważają [3], że nośniki ciągle przechodzą przez tendencje *chwilowości*, *hiperpośrednictwa* i *powtórnego pośrednictwa*, to znaczy przez proces chwilowego i automatycznego dostępu użytkownika do nośnika, proces udzielenia użytkownikom wielkiego zakresu informacji, przypominającej im o możliwościach nośnika, oraz proces przedłożenia jednego nośnika innemu odpowiednio. Procesy te nie są nowe. W całej historii były przykłady tego, jak nowe nośniki informacji stały się powtarzającymi się pośrednikami w stosunku do poprzednich.

Zgodnie z naszym paralelizmem, polegającym na tym, że tłumaczenie można porównać z nośnikami informacji, przenikanie tłumaczenia maszynowego do roboczego przebiegu tłumaczenia treści przekładanego tekstu w skali globalnej można było by rozpatrywać jako proces powtórnego pośrednictwa, w którym to, co kiedyś było przekazywane za pomocą wyłącznie ludzkiej działalności, obecnie przekazuje się za pomocą automatycznego skomputeryzowanego procesu. Ten paralelizm działa na obu poziomach podejścia do koncepcji nośnika informacji, opisanego przez Jenkinsa [14]. Na pierwszym poziomie, tłumaczenie maszynowe możemy rozpatrywać jako nowy nośnik informacji umożliwiający komunikację, jednocześnie na drugim poziomie tłumaczenie maszynowe możemy rozpatrywać jako szeroki zespół procedur, zmieniających sposoby postrzegania i wykonania tłumaczenia, na przykład za pomocą postedycji, kiedy nieopracowane wyniki TM są wykorzystywane w celu wyodrębnienia istoty, lub kiedy tłumacze-ludzi i systemy tłumaczenia maszynowego współdziałają w czasie produkcji tekstu (np. w razie interaktywnego tłumaczenia maszynowego, kiedy wyniki TM adaptują się do redagowania tłumaczy-ludzi).

Logika procesu powtórnego pośrednictwa w zastosowaniu wobec przypadku tłumaczenia przewidywała by, że TM to nowy nośnik, który pragnie być postrzeganym jako bardziej bezpośrednie doświadczenie, niż tłumaczenie tradycyjne. Jednak będąc, prawdopodobnie, *Świątym Graalem* komunikacji globalnej, technologia TM zwraca się do tłumaczenia ludzkiego za pomocą szeregu różnych mechanizmów: w tym praktyk postedycji, przestrzegając standardy powszechnie stosowane w tłumaczeniu człowieka, wybierając i przetwarzając materiały napisane przez ludzi lub próbując naśladować połączenia neuronowe ludzkiego mózgu, jak w niedawno opracowanych architekturach systemów TM opartych na sieciach neuronowych [5].

Rzeczywiście, procesy powtórnego pośrednictwa mogą zaistnieć w różnych formach. Zdaniem Boltera i Grusina [3], zakres i różnorodność tych form zależy od siły konkurencji między starymi a nowymi nośnikami. Ze względu na to, zakładamy, że przyszły zakres metod tłumaczenia będzie dość niejednorodny; wielojęzyczna komunikacja nie będzie chwilowa, automatyczna i *powszechna* (to znaczy jest rozpowszechniany wszędzie i wbudowany w większość urządzeń używanych na co dzień [23; 7] we wszystkich przypadkach, ponieważ miara, do której, jak się oczekuje, ten proces będzie odbywał się, zależeć będzie od rywalizacji między nowymi i starymi nośnikami informacji, jak wskazują Bolter i Grusin [3]. Powiedzielibyśmy, że tłumaczenie nie korzysta z chwilowości i powszechności w przypadkach, gdy ocenia się jako zasadniczo ludzki *proces* rozumienia, ponownego wyrażania i łączenia kultur, zgodnie z koncepcją *tłumaczenia kulturowego* [21], wprowadzenia do współczesnych przekładoznawczych badań. Zgodnie z tymi podstawami teoretycznymi tłumaczenie nie jest ujmowane jako zwykły produkt komercyjny, jak to zwykle bywa w przypadku np. lokalizacji. Powiedzielibyśmy, że koncentracja na procesie, a nie na produkcie, mogłaby osłabić rywalizację między starym i nowym w procedurach powtórnego pośrednictwa. Podczas gdy produkty, pochodzące z procesu łączenia kultur, można też otrzymać za pomocą zasobów automatycznych (ponieważ skutek tłumaczenia maszynowego kultury stają się wzajemnie bardziej zrozumiałe), na skupioną na człowieku korzyść intelektualną, będącą wynikiem tego procesu, naszym zdaniem, prawdopodobnie, rozwój technologii nie wpłynie.

W kontekstach, skupionych głównie na produkcie tłumaczeniowym, są (i będą) tendencje do

rozszerzenia (to znaczy częściowego zbiegu i wzajemnego połączenia) [3] między tłumaczeniem maszynowym i ludzkim. W takich przypadkach oczekujemy, że tłumaczenie maszynowe stanie się bardziej rozpowszechnione, będąc integrowane do różnych platform i urządzeń. Już widzimy, że tłumaczenie maszynowe, nie ogranicza się pisemną formą komunikacji; oczekujemy, że jego zastosowanie do materiałów audiowizualnych będzie się rozwijać na jeszcze większą skalę. Jednak warto zauważyć, że tendencje do *konwergencji* (tz. integracji) [3] stają się oczywiste – różne typy technologii są połączone z sieciami ludzi na jednej platformie, jak o tym wspomina Declercq [8].

To znaczy, że te dwa procesy rozszerzenia i konwergencji, jak oczekujemy, będą otoczone przez powtarzalne pośrednictwo między tłumaczeniem maszynowym i ludzkim. Sposoby, w jakie można to zrobić, omówiono bardziej szczegółowo w następnych rozdziałach, w których opisujemy, w jaki sposób, zgodnie z naszymi oczekiwaniami, napięcie między rozszerzeniem a konwergencją ukształtuje horyzont komunikacji wielojęzycznej w najbliższej przyszłości.

Sekretarz tłumacza 2020. W szerokim sensie, wyobrażamy sobie, że Sekretarz Tłumacza 2020 (ST2020) będzie wykorzystywany na dwóch oddzielnych poziomach: pierwszy jest to usługa dla ogółu społeczeństwa, zaspokajająca jego codzienne potrzeby tłumaczeniowe, z natychmiastowym tłumaczeniem maszynowym (dalej ten poziom zwany «poziomem utylitarnym»); zaś drugi to usługa dla różnych podmiotów zajmujących się profesjonalnym tłumaczeniem, która będzie zawierała takie funkcje jak trójwymiarowa wizualizacja, tryby wprowadzania ekranu i mowy, zaawansowane narzędzia do dokumentowania i śledzenia ruchów oczu (dalej ten poziom zwany «poziomem profesjonalnym»).

Napisane wcześniej dokumenty i przeprowadzone wcześniej badania empiryczne wzięte pod uwagę przy ujawnianiu charakterystyk ST2020, zawierają: na poziomie utylitarnym – deklarację misji TAUS (Translation Automation User Society – ang. Stowarzyszenie użytkowników automatyzacji tłumaczeń) o automatyzacji tłumaczeń i badanie ankietowe Unii Europejskiej o wielojęzyczności [12], i na poziomie profesjonalnym – badanie ankietowe, przeprowadzone przez Alonso [1], Corpas i Roldán [6] oraz Durán Muñoz [10]. Dalej omawiamy dwa poziomy ST2020 bardziej szczegółowe, jednocześnie z tym, co stanie się jego głównymi kwestiami etycznymi.

Poziom utylitarny ST2020. Deklarację misji TAUS o automatyzacji tłumaczenia można wykorzystać jako punkt wyjściowy dla omówienia poziomu utylitarnego ST2020: «Wyobrażamy sobie tłumaczenie jako standardowy szczegół, przydatną funkcję podobną do Internetu, prądu elektrycznego i wody». W tej deklaracji ściśle widać powszechny aspekt tłumaczenia jako resursu, do którego każdy człowiek musi mieć dostęp, jako poziom dostępności, który zmoże «pchnąć ewolucję ludzkiej cywilizacji na znacznie wyższy poziom zrozumienia, edukacji i odkryć».

Chociaż nie ma w tym absolutnie nic nowego, korzyści płynące z wielojęzyczności i dostępu do treści w różnych językach są również podkreślane w bardziej szczegółowych kontekstach. Badanie ankietowe, przeprowadzone przez *The Economist*, podkreśla znaczenie, jakie globalne korporacje przywiązują do wielojęzycznej komunikacji i zrozumienia różnic kulturowych w międzynarodowym sukcesie [11]. Podobnie badanie ankietowe, przeprowadzone na poziomie europejskim, pokazało, że Europejczycy uważają, że wielojęzyczność i tłumaczenie są ważne dla zdolności do zatrudnienia i mobilności międzynarodowej [12].

W swoim badaniu jakościowym, przeprowadzonym na podstawie wywiadów z obywatelami Chin, mieszkającymi za granicą, Zhang [25] wnioskuje, że problemy z komunikacją często występują nawet wtedy, gdy ludzie biegle posługują się językiem obcym, a rozumienie i / lub tworzenie wypowiedzi może być problematyczne z powodu złej wymowy, braku gramatyki lub słabego słownictwa. Zgodnie z wynikami tego badania, tacy ludzie nie mogą obejść się bez codziennego wykorzystania tłumaczenia maszynowego. Wnioski Zhang wskazują na to, co często ujmują jak coś należyte: komunikacja w globalnym świecie wciąż stanowi wyzwanie. Wszystko to pokazuje, że pomimo starań ludzi o nauczanie języków obcych, pomimo wysiłków rządów na rzecz promowania wielojęzyczności, pomimo ilości treści tłumaczonych każdego dnia przez firmy, instytucje i osoby, wielojęzyczny świat pozostaje *niesamowitym nowym światem*. Dlatego bezpłatne systemy tłumaczenia maszynowego są popularne wśród globalnych użytkowników.

Wraz z szybkim rozwojem tłumaczenia maszynowego na niskim poziomie podstawowym, ale także na telefonach komórkowych i tabletach, postrzeganie tłumaczenia z perspektywy globalnego użytkownika diametralnie się zmienia [8].

Nic dziwnego, że na poziomie utylitarnym ST2020 jest technologią powszechną: można go używać na dowolnym urządzeniu z wyświetlaczem (smartfon, e-okulary, e-papier, ekran, tablet, urządzenia rzeczywistości rozszerzonej itd.), na komputerach, w domu, w pracy, wszędzie. ST2020 został integrowany do urządzeń z wyświetlaczem; jest technologią utylitarną, taką na przykład, jaką są dziś przeglądarki. ST2020 można wykorzystywać dla osobistych celów, użytkownicy mogą dostosować swoje urządzenie wyświetlające, aby wyświetlać zawartość w określonym języku źródłowym, niezależnie od języka wprowadzania treści. Poziom utylitarny ST2020 pozwala użytkownikom mieć powszechny dostęp do informacji.

Jednocześnie z powszechnym dostępem do ST2020, dostawcy urządzeń z wyświetlaczem mogą oferować swoim klientom płatną usługę, w ramach której ST2020 wykona tłumaczenia precyzyjne w oparciu o potrzeby użytkowników. Oczekujemy, że dostawca będzie w stanie śledzić zachowanie i potrzeby użytkowników; będzie miał dostęp do informacji o pracy, zainteresowaniach i funkcjach Internetu użytkownika, dzięki czemu ST2020 wykona lepsze tłumaczenia.

Poziom profesjonalny ST2020. Na poziomie profesjonalnym ST2020 służy do zatrudniania tłumaczy w celu wykonywania płatnych profesjonalnych tłumaczeń. Wcześniejsze badania, które opisywały potrzeby tłumaczy i wyzwania techniczne, które przed nimi stoją, dostarczyły wielu wskazówek dotyczących cech, które były by pożądane dla ST2020 na tym poziomie. Na podstawie badań ankietowych, przeprowadzonych 2013 roku na 412 respondentach, Alonso [2] wnioskuje, że potrzeby terminologiczne i leksykalne są problemami, z którymi tłumacze najczęściej się spotykają, i że znalezienie wiarygodnych źródeł, zawierających wskazówki, jak używać tego terminu w kontekście, również często ich martwi. Wyniki te są zgodne z tendencją, określoną w poprzednich badaniach ankietowych, takich jak na przykład, ankietę Corpas i Roldán [6] oraz Durán Muñoz które piszą, że rośnie zainteresowanie opracowywaniem narzędzi zorientowanych na tłumaczenie – lub aplikacji usprawniających wyszukiwanie – lub zasobów terminologicznych (specjalistycznych słowników, glosariuszy itp.) w celu zaoferowania wiarygodnych źródeł informacji. Widzimy jednak, że tego typu narzędzia wciąż brakuje i potrzebne są dalsze badania, zwłaszcza badania dotyczące etapu redagowania projektów terminologicznych i możliwości konsultacji, które po nim następują [10, s. 89].

Ciekawe jest, że oprócz potrzeb terminologicznych i dokumentalnych respondenci ankiety Alonso wspomnieli również o niezbadanych ograniczeniach, mówiąc, że oprócz wyjaśnienia znaczenia słowa, w rzeczywistości często potrzebują wizualizacji odpowiedniego pojęcia lub przedmiotu (tj. oznaczonego) poprzez oglądanie powiązanych z nim obrazów [1].

Na podstawie wyników tych badań można wyobrazić sobie szereg specyficznych charakterystyk. Kiedy tłumacze będą współpracować z ST2020, otrzymają szkic tłumaczenia, od którego zaczną pracę. Będą jednak potrzebować dalszego wsparcia ST2020. W tym celu ST2020 posiada następujące możliwości: 1) analiza składniowa treści oryginału (pisemnego lub audiowizualnego); 2) identyfikacja słów kluczowych (kluczowych pojęć), tematów i gatunku; 3) przeszukiwanie wirtualnych treści (publicznie dostępnych, a także prywatnych baz wiedzy) i sieci społecznych w celu znalezienia relewantnych i wiarygodnych źródeł informacji do konsultacji w procesie tłumaczenia (strony internetowe, równoległe treści wielojęzyczne, obrazy, informacje o źródłach rzeczywistości rozszerzonej, filmy, wiadomości, raporty), poprzednie tłumaczenia i odpowiednie treści mieszane (multimodalne). Nazywamy taką charakterystykę *wiedzą relewantną*, funkcją, która interaktywnie pokaże tłumaczowi wszystkie te informacje. Ta funkcja aktywuje się poleceniem tłumacza lub gdy ST2020 znajdzie dowody na kognitywne wysiłki tłumacza lub trudności/problemy z tłumaczeniem.

W celu śledzenia kognitywnych wysiłków ST2020 wykorzystuje narzędzia do śledzenia ruchów oczu urządzenia z wyświetlaczem, a także wskaźniki oparte na czasie tłumaczenia i pauzie w pracy. Rozwój tej charakterystyki w dużej mierze opiera się na badaniach kognitywnych prowadzonych w zakresie postępcji, np. w ramach projektów CSMACAT i SEECAT. Krings [15] określa kognitywne wysiłki w czasie postępcji jako «typ i stopień procesów kognitywnych», koniecznych do poprawienia i ulepszenia wyników pracy TM, co odróżnia je od prostych operacji mechanicznych wykonywanych podczas pisania, które nazywa „wysiłkiem technicznym” (tam samo). Poprzednie badania świadczą, że liczba operacji edycji niekoniecznie jest związana z wysiłkiem kognitywnym. Zgodnie z wcześniejszymi pracami wysiłki poznawcze tłumaczy stają się widoczne, na przykład, gdy często

przerywają i robią pauzę podczas procesu tłumaczenia lub gdy spędzają więcej czasu (dłuższe odstępy czasu) patrząc w określone miejsca na urządzeniu wyświetlającym.

Oczekujemy, że oprócz tej zdolności do rejestracji danych psychofizjologicznych, ST2020 również będzie zdolny dokonać przeglądu wyników badań w oparciu o zbiór tekstów, w których istniejące kategoryzacje trudności lub problemów tłumaczeniowych zostaną rozszyfrowane i można je zidentyfikować za pomocą procedur analizy składniowej i automatycznej analizy tekstu. Przewidujemy również, że ST2020 automatycznie zwróci uwagę na zestaw zagadnień, które są często omawiane w ramach istniejących modeli kompetencji tłumaczeniowych [20; 21].

Można również założyć, że wymieniona procedura analizy syntaksycznej, prawdopodobnie, może być zastosowana do obliczenia cen. Podczas gdy automatyczne oceny jakości TM, które nie wymagają tłumaczeń wspomaganych przez człowieka, są już w sprzedaży (np. SDL TrustScore, SDL BeGlobal), technologia ta jest bardzo młoda, i jej wyniki jeszcze nie dość wiarygodne, aby można je było zastosować wobec szacowania cen (TAUS 2013). Spodziewamy się, że w nadchodzących latach technologia analizy tekstu oryginalnego i oceny jakości tłumaczenia maszynowego polepszy się i zaoferuje post-redaktorom funkcję *przewidywania nakładu pracy*, która pozwoli na rzetelną ocenę przyszłej pracy w oparciu o złożoność tłumaczenia oryginalnego tekstu i jakość tłumaczenia maszynowego. Oczekuje się, że ta charakterystyka zapewni bardziej wiarygodne parametry do szacowania cen niż obecnie stosowane i oparte w dużej mierze na potencjalnie wprowadzających w błąd elementach, takich jak rozmiar tekstu oryginalnego lub liczba zmian wprowadzonych do danych źródłowych tłumaczenia maszynowego.

Praca z systemami pamięci tłumaczeń lub narzędziami do postępcji tradycyjnie oznaczała, że tłumacz musi radzić sobie z fragmentami tekstów lub segmentów wyrwanych z kontekstu, co nie pozwoliło tłumaczom na sformułowanie ogólnej koncepcji tekstu jako całości, potencjalnie ograniczając ich zdolności twórcze. Spodziewamy się, że w ST2020 pokazywanie treści oryginału i wyjście tekstu będą inne – segmentacja nie będzie oczywista dla tłumacza, zamiast tego tłumacz zawsze będzie miał wizualizację treści przetłumaczonego tekstu na pierwszym planie urządzenia z wyświetlaczem oraz w tle (coś w rodzaju ukrytego tekstu w cieniu) – wizualizację treści oryginału. Nazywamy taką charakterystykę *trójwymiarową wizualizacją*. Wizualizacje te prawdopodobnie zostaną zsynchronizowane (jeśli tłumacz przewinie oryginał w górę lub w dół, do przodu lub do tyłu, tłumaczenie również zostanie przewinięte i odwrotnie). Oczekujemy, że tłumacze dostosują swoją szybkość czytania do tego nowego sposobu czytania. Zjawisko to można porównać do tego, co stało się z nadejściem kultury druku i kultury cyfrowej, ponieważ oba paradygmaty wpłynęły na praktykę czytania i pisanie w historii.

Dla poziomu profesjonalnego ST2020 można sobie wyobrazić szereg dodatkowych cech, których tworzenie będzie inspirowane ogólnymi tendencjami w technice. Na przykład, chociaż można założyć, że interfejsy i procedury ST2020 można dobrze dostosować do specyficznych potrzeb użytkowników, wydaje się również prawdopodobne, że ST2020 zaoferuje prostą procedurę tłumaczenia, gdy zawartość oryginału zostanie załadowana do prostszego, okrojonego interfejsu, kiedy będzie wymagane pilne tłumaczenie maszynowe i / lub ludzkie.

Tłumacze prawdopodobnie będą mogli używać SP2020 zarówno w *trybie ekranu*, jak i w *trybie mowy*. W trybie ekranowym użytkownik może wpisywać, przeciągać lub kopiować swoje tłumaczenia, a także komentarze i zapytania. W trybie mowy ST2020 prawdopodobnie będzie miał interfejs konwersacyjny podobny do człowieka; użytkownik prawdopodobnie będzie mógł dyktować swoje tłumaczenie, dodawać komentarze i zadawać pytania. W obu trybach użytkownik nie będzie musiał zajmować się problemami z formatowaniem, ponieważ SP2020 prawdopodobnie będzie w stanie zapisać zawartość, format, układ i opakowanie oryginału.

Zagadnienia etyczne. Pierwszą kwestią etyczną, którą należy się zająć, mówiąc o szerszym wykorzystaniu TM, są potencjalne zagrożenia, jakie technologia wydaje się stwarzać dla statusu zawodowego tłumaczy, kwestia, która była często dyskutowana w poprzednich badaniach. W przeciwieństwie do zwykłych użytkowników, którzy szybko przyjęli TM, zgodnie z wynikami ankiety, przeprowadzonej przez Alonso [1], profesjonaliści tłumacze nadal niechętnie włączają systemy TM do swojego arsenału narzędzi. Alonso zauważył to przynajmniej wśród niezależnych tłumaczy, którzy stanowili większość próby.

Wcześniejsze badania w środowisku naukowym często interpretowały tę niechęć jako ostatnią próbę tłumaczy, aby zachować kontrolę nad tym, co uważają za święte. Declerq [10] pisze, że tłumacze powinni przezwyciężyć strach przed tłumaczeniem maszynowym i włączyć postępcę do swoich praktyk tłumaczeniowych. Zwykle twierdzi się, że aby tak się stało, musi zmienić się tradycyjne postrzeganie tłumaczenia – tłumacze muszą zrozumieć, że tłumaczenia mają inne życie po samym procesie tłumaczenia. Pym w swojej pracy nad etyką tłumaczy wyraził podobny pogląd w następujący sposób:

Jak widać, reakcja profesjonalistów na te technologie jest nadal w większości negatywna. Krążą straszne historie o kłopotach spowodowanych tłumaczeniem maszynowym; stwierdzenie, że każdy może przetłumaczyć, wywołuje protekcyjne uśmiechy; nadal jesteśmy przekonani, że maszyna i masy nigdy nie wejdą do sanktuarium wiedzy zawodowej.

Oni [tłumacze] nadal uważają, że mogą sprzedawać wyspecjalizowany proces produkcji; sprzeciwiają się integracji tłumaczenia maszynowego i ochotników. Będą musieli stać się bardziej świadomi, że sprzedają ich pieczęć aprobaty, ich wiarygodność i odpowiedzialność [21].

Z tymi stwierdzeniami możemy się tylko częściowo zgodzić i jest prawdopodobne, że cała ta – już trudna – kwestia warta jest dalszego rozważenia. Jak wspomniano powyżej, tłumaczenie – ludzkie i maszynowe – jest obecnie w trakcie powtórnego pośrednictwa, kierowanego napięciem między konwergencją a rozszerzeniem. Podczas gdy człowiek i maszyna są obecnie wysoce współzależni, zawód tłumacza jest coraz bardziej rozdrobniony: z jednej strony, instytucje i organizacje komercyjne, takie jak TAUS, traktują tekst tłumaczenia jedynie jako produkt o określonej wartości pieniężnej, z drugiej zaś strony osoby, które studiują lub wykonują tłumaczenie według własnego wyboru, wydaje się, są bardziej zainteresowani właśnie procesem, który jak się obawiają, sprowadza się do naciśnięcia przycisku. Osobiście wątpimy, że automatyczne formy tłumaczenia kiedykolwiek przeważą w sytuacjach, w których intelektualne zalety tego procesu są kluczowe. Wyobrażamy sobie, że oba te poglądy na tłumaczenie będą harmonijnie współistnieć.

W praktyce na uwagę zasługuje również rzadko wspomniana kwestia praw autorskich i wynagrodzenia za materiały, które zostaną ponownie wykorzystane w pamięci tłumaczeniowej, lub za szkolenie tłumaczenia maszynowego. W związku z tym można by powiedzieć, że gdy tłumacze dostarczają materiały do wykorzystania w szkoleniu lub doskonaleniu systemów TM, bądź materiały, które znajdują się w pamięci tłumaczeniowej klientów, do pewnego stopnia są proszeni o podzielenie się swoimi umiejętnościami, dlatego też należy ich odpowiednio wynagrodzić za to. *Typowe warunki do prowadzenia biznesu (angelsk. Model Terms of Business)*, zaproponowane przez Instytut Tłumaczeń i Interpretacji, Wielka Brytania, są interesującym punktem wyjścia w tym względzie, ponieważ warunki te zalecają, aby posiadacze praw do tłumaczeń (w większości przypadków tłumacze) pobierali opłatę, jeśli agencje/klienci zamierzają wykorzystać ich tłumaczenia w pamięci tłumaczeniowej. Chociaż, jak już zauważyliśmy, byłaby to pożądana praktyka, wątpimy, aby ci, którzy wykonują tłumaczenia, faktycznie ją stosowali.

Podobnie jest prawdopodobne, że pojawią się kwestie własności i pozwolenia na tłumaczenie. Zgodnie z paradygmatem powszechnego tłumaczenia i S2020 zintegrowanego z dowolnym urządzeniem z wyświetlaczem, właściciele treści mogą na przykład obawiać się, że ich nowa kampania marketingowa dla nauczycieli zostanie zepsuta (słaby, bezsensowny) wynik tłumaczenia maszynowego, który może być szeroko dostępny na wielu różnych urządzeniach wskutek procesu poza ich kontrolą. W okolicznościach, w których TM jest oferowane jako usługa, może się zdarzyć, że niektóre osoby lub korporacje prawdopodobnie będą chciały zablokować ich zawartość, aby uniemożliwić urządzeniom z wyświetlaczem wyświetlanie niezaakceptowanych tłumaczeń. Gdyby tak się stało, byłoby interesujące wiedzieć, jakie narzędzia technologiczne i prawne zostałyby opracowane dla takich okoliczności i jak zostałyby wdrożone.

W odniesieniu do procesów biznesowych między klientami a tłumaczami przewidujemy, że klienci będą mogli udostępnić dostawcy usług językowych lub tłumaczowi zaszyfrowane łącze, które umożliwi im tłumaczenie ich treści. Jeśli chodzi o potencjalne problemy spowodowane szybkim rozpowszechnieniem przetłumaczonych treści na dużą skalę, klienci mogą preferować zatwierdzenie tłumaczenia przed udostępnieniem go publicznie. Jednak w większości przypadków oczekujemy, że będą chcieli, żeby ich tłumaczenie było dostępne na urządzeniach z wyświetlaczami tak szybko, jak to możliwe. Wreszcie, tłumaczenie, prawdopodobnie, będzie polegać głównie na połączeniu się z treścią,

którą należy przetłumaczyć, i interakcji z ST2020 za pomocą urządzenia z wyświetlaczem.

Wnioski. Pomimo ryzyka związanego z przewidywaniem charakterystyk, które prawdopodobnie zostaną zaoferowane nowej generacji sekretarza tłumacza, owoce wyobraźni mogą być źródłem refleksji i dyskusji. Niedawne badania dotyczące potrzeb tłumaczy i aktualnego stanu technologii tłumaczeniowych dokładnie pokazują, że postępcą to forma interakcji człowiek-komputer, która ma szansę stać się jeszcze bardziej widoczna w dziedzinie tłumaczenia. Dlatego w nadchodzących latach będziemy nadal obserwować wzajemne formy powtórnego pośrednictwa oraz napięcia związane z ekspansją i konwergencją między tłumaczeniem ludzkim i maszynowym. Opisałiśmy ST2020 jako powszechną platformę tłumaczeniową zawartą w urządzeniach, które nazwaliśmy *urządzeniami z wyświetlaczem*. Nie omawialiśmy, w jaki sposób technologia zastosowana w tych urządzeniach zostanie wdrożona (co wykracza poza zakres tego artykułu), ale jest jasne, że kluczem do tych zmian będzie sprzęt. Oprócz tego, ST2020 będzie potrzebował nowych form przechowywania, podziału, wytwarzania energii, która może być obecnie testowana w innych zakresach.

Niektóre charakterystyki ST2020, takie jak funkcja *wiedzy relewantnej*, obejmują zaawansowane techniki wyszukiwania i przetwarzania, wyrafinowane aplikacje do śledzenia ruchu oczu, metody pomiaru wysiłku poznawczego oraz niesamowitą zdolność przetwarzania i analizowania próbek. Istnieją już prototypy tych rozwiązań. Ciekawe jest, że niektóre charakterystyki ST2020, prawdopodobnie, będą wymagały od ludzi adaptacji psychologicznej, takiej jak lepsza zdolność przetwarzania informacji multimodalnych i przystosowania się do nowych paradygmatów czytania. Istnieją jednak również sposoby mniej zbadane, jak np. różne sposoby włączania podstawowych pojęć nauk o przekładzie do dziedziny tłumaczenia maszynowego – są to takie pojęcia jak modele kompetencji tłumaczeniowych, kategoryzacja problemów tłumaczeniowych, kwestie socjologiczne, etyczne itp. Mamy nadzieję, że w najbliższej przyszłości usłyszymy o niezawodnych rozwiązaniach w tym zakresie.

References

1. Alonso, Elisa and Elena de la Cova. 2016. "Machine and Human Translators in Collaborative Contexts". María Azahara Veroz González and María Luisa Rodríguez Muñoz (eds) (2016). *Languages and Texts. Translation and Interpreting in Cross-Cultural Environments*. Córdoba: UCOPress 11–23.
2. Alonso, Elisa and Elisa Calvo. 2015. "Developing a Blueprint for a Technology-mediated Approach to Translation Studies". *Meta: Journal des traducteurs / Meta: Translators' Journal* 60(1): 135–157.
3. Bolter, Jay David and Richard Grusi. 1999. *Remediation. Understanding New Media*. Massachusetts: MIT Press.
4. Chan, Sin-way. 2015. *The Routledge Encyclopedia of Translation Technology*. London/New York: Routledge.
5. Cho, Kyunghyun, Bart van Merriënboer, Dzmitry Bahdanau and Yoshua Bengio. 2014. "On the properties of neural machine translation: Encoder-decoder approaches". *Proceedings of the SSST-8, Eighth Workshop on Syntax, Semantics and Structure in Statistical Translation*. Association for Computational Linguistics, 103–111. <http://www.aclweb.org/anthology/W14-4012>.
6. Corpas Gloria and Marina Roldán. 2014. "Análisis de necesidades documentales y terminológicas de médicos y traductores médicos como base para el diseño de un diccionario multilingüe de nueva generación". *MonTI* 7, 167–202. <http://www.raco.cat/index.php/MonTI/article/viewFile/292105/380612>.
7. Cronin, Michael. 2010. "The Translation Crowd". *Tradumàtica* 8, 1–7. <http://www.raco.cat/index.php/Tradumatica/article/view/225900>.
8. Declercq, Christophe. 2015. "Editing in Translation Technology". *The Routledge Encyclopedia of Translation Technology*. London; New York: Routledge 480–493.
9. Dobizha, N. 2018. The use of computer training program in the foreign language classroom. *Informatsiyeni tekhnolohiyi v osviti* 2(35): 89–99.
10. Durán Muñoz, Isabel. 2010. "Meeting translators' needs: translation-oriented terminological management and applications". *JoSTrans, The Journal of Specialised Translation* 18, 77–93. http://www.jostrans.org/issue18/art_duran.pdf
11. Economist Intelligence Unit. 2012. *Competing across borders. How cultural and communication barriers affect business*. The Economist. <http://www.economistinsights.com/countries-trade-investment/analysis/competing-across-borders/fullreport>
12. European Commission. 2012. *Europeans and their Languages. Special Eurobarometer 386*. http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_386_en.pdf
13. García, Ignacio. 2015. "Computer-aided translation". *The Routledge Encyclopedia of Translation Technology*. London; New York: Routledge 68–87.
14. Jenkins, Henry. 2008. *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide*. Revised edition. New York: New York University Press.
15. Krings, Hans P. 2001. *Repairing texts: empirical investigations of machine translation post-editing processes*. Kent: Kent State University Press.

16. Kushnir, Natalia and Osipova, Natalia, Natalia Valko, Liudmyla Kuzmich. 2017. "Review of trends, approaches and perspective practices of Stem-education for training center opening". *Informatsiyni tekhnolohiyi v osviti* 2(31): 69–80.
17. Lavault-Olléon, Élisabeth. 2011. "L'ergonomie, nouveau paradigme pour la traductologie". *ILCEA Traduction et Ergonomie* 14. <https://ilcea.revues.org/1078>
18. O'Brien, Sharon. 2006. "Eye Tracking and Translation Memory Matches". *Perspectives: Studies in Translatology* 14(3): 185–205.
19. O'Brien, Sharon. 2014. Winther Balling, Michael Carl, Michel Simard and Lucia Specia (eds). *Post-editing of Machine Translation: Processes and Applications*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing.
20. PACTE. 2003. "Building a Translation Competence Model". Fabio Alves (ed.). *Triangulating Translation*. Amsterdam: John Benjamins 43–66.
21. Pym, Anthony. 2012a. "Translation Skill-sets in a Machine-translation". *16th Symposium on Interpreting and Translation Teaching*. Fu Jen Catholic University, Taiwan. http://usuaris.tinet.cat/apym/online/training/2012_competence_pym.pdf
22. Torres Domínguez, Ruth. 201). "2012 Use of Translation Technologies Survey". *Mozgorilla*. <http://mozgorilla.com/en/tecnologii-en-en/translation-technologies-survey-results/>
23. Weiser, Mark. 1993. "Ubiquitous computing". *Computer* 10, 71–72.
24. Zaytseva, Tatiana and Arkhipova, Tatiana. 2014 "Cloud technology as a way of Ukrainian education development". *Information Technologies in Education* 19: 54–61.
25. Zhang, Chuxian. 2016. "Use and perceptions of Chinese electronic tool Youdao". PhD diss., Universidad de Pablo de Olavide.
26. Boyko, Olha. 2019. "Vykorystannia prohramy Microsoft Office Excel dlia lnhvistychnoho analizu tekstu". *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Ser.: *Filolohiya* 38(3): 24–29.
27. Vakulchyk, Olena, Sahan, Oleksandr. V. 2013. "Vykorystannia Smart Board yak interaktyvnoho zasobu pid chas orhanizatsii urokiv anhliyskoi movy u 10 klasi". *Informatsiyni tekhnolohiyi v osviti* 14: 100–109.
28. Hridnyeva, Svitlana and Honcharenko, Natalia. 2018. "Mashynnyi perekladach chy lyudyna-perekladach?". *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Ser.: *Filolohiya* 37(4): 144–146.
29. Hurzhiy, A. and Kartashova, L. 2013. "Pro problemy nastupnosti navchannya informatsiynykh tekhnolohiy u shkoli v vyshchomu pedahohichnomu navchalnomu zakladi". *Informatsiyni tekhnolohiyi v osviti* 15: 11–19.
30. Dolynskiy, Y. 2013. "Dosvid vykorystannya novitnikh informatsiynykh tekhnolohiy u pidhotovtsi maybutnikh perekladachiv v universytetakh Velykovi Brytaniyi". *Informatsiyni tekhnolohiyi v osviti* 17: 91–98.
31. Zubenko, T. 2018. "Informatsiyni tekhnolohiyi v navchanni anhliyskoyi movy yak inozemnoyi v systemi osvity Spoluchenykh Shtativ Ameryky". *Information Technologies in Education* 1(34): 34–47.
32. Pradivlyannv, M. 2008. "Vprovadzhennya novykh form orhanizatsivi navchannya inozemnym movam na bazi zasobiv suchasnykh informatsiynykh tekhnolohiy". *Teoretychni pytannya osvity ta vykhovannya*. Kyiv: KNLU, 37: 77–82.
33. Spirin, O., Luparenko, L. And Novvtskvi, O. 2017. "Protsedura vprovadzhennya elektronnoho naukovoho zhurnalu z vykorystannyam prohramnoyi platformy Open Journal Systems". *Information Technologies in Education* 3(32): 40–60.
34. Turysheva, O. and Zabiya, D. 2018. "Funktsionalnyi pidkhdid do perekladu kontentu veb-saytu". *Naukovy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Ser.: *Filolohiya* 35(2): 93–95.

Бахов Іван. Особливості використання платформи "Translator's amanuensis 2020" перекладачами як засобу постредагування. Зважаючи на важливість підготовки перекладачів до роботи в умовах сучасного ринку праці, особливий інтерес становлять напрацювання вчених в таких аспектах їхньої професійної підготовки, як інформаційно-тематичний, інформаційно-пошуковий, інформаційно-технологічний. У статті здійснено аналіз публікацій зарубіжних авторів присвячених інтернет платформі «Translator's Amanuensis 2020» (TA-20) як засобу постредагування перекладених текстів, оцінено пріоритетні напрями досліджень науковців з даної проблеми за перше десятиріччя XXI сторіччя. Проаналізовано роль системи машинного перекладу у професійній діяльності перекладача як засобу інтерперсональної комунікації. Проведено порівняння взаємодії системи машинного перекладу у процесі продукування тексту і традиційних форм редагувань перекладачів-людей. Зазначено на зміні парадигми, яка відбувається в перекладі і тим, що відбувається з традиційними носіями інформації. Наголошується на тенденції зростаючого інтересу до розробки засобів, орієнтованих на переклад, та додатків для покращення пошуку надійних джерел інформації, термінологічних ресурсів, спеціалізованих словників, глосаріїв. Підкреслено, що розробка когнітивних характеристик TA-20 спирається на когнітивні дослідження у сфері постредагування у рамках проєктів CASMACAT та SEECAT. Деякі характеристики СП2020 передбачають наявність передових методів пошуку та обробки даних, складних додатків для відстеження руху очей, методів вимірювання когнітивних зусиль та здатності оброблювати та аналізувати вибірки. Деякі характеристики СП2020 вимагатимуть від людей психологічної адаптації, такої як покращена здатність оброблювати мультимодальну інформацію, і адаптуватимуться до нових парадигм зчитування. Проте залишаються й менш досліджені шляхи, такі як, наприклад, різні способи інтеграції основних понять перекладознавства до сфери машинного перекладу – це такі поняття, як моделі перекладацької компетенції, категоризації проблем перекладу, соціологічні та етичні питання.

Ключові слова: засоби перекладу, постредагування, переклад з використанням комп'ютера, системи пам'яті перекладу, машинний переклад, повторне посередництво.

Бахов Иван. Особенности использования платформы “Translator’s amanuensis 2020” переводчиками как средства постредактирования. Учитывая важность подготовки переводчиков к работе в условиях современного рынка труда, особый интерес представляют наработки ученых в таких аспектах их профессиональной подготовки, как информационно-тематический, информационно-поисковый, информационно-технологический. В статье проведен анализ публикаций зарубежных авторов посвященных интернет платформе «Translator's Amanuensis 2020» (ТА -2020) как средства постредактирования переведенных текстов, оценены приоритетные направления исследований ученых по данной проблеме за первое десятилетие XXI века. Проанализирована роль системы машинного перевода в профессиональной деятельности переводчика как средства интерперсональной коммуникации. Проведено сравнение взаимодействия системы машинного перевода в процессе выработки текста и традиционных форм изменений переводчиков-людей. Указано на изменении парадигмы, которая происходит в переводе, и тем, что происходит с традиционными носителями информации. Отмечаются тенденции растущего интереса к разработке средств, ориентированных на перевод, и приложений для улучшения поиска надежных источников информации, терминологических ресурсов, специализированных словарей, глоссариев. Подчеркнуто, что разработка когнитивных характеристик ТА-2020 опирается на когнитивные исследования в области постредактирования в рамках проектов CASMACAT и SEECAT. Некоторые характеристики ТА-2020 предусматривают наличие передовых методов поиска и обработки данных, сложных приложений для отслеживания движения глаз, методов измерения когнитивных усилий и способности обрабатывать и анализировать выборки. Некоторые характеристики ТА-2020 требуют от людей психологической адаптации, такой как улучшенная способность обрабатывать мультимодальную информацию, и адаптироваться к новым парадигмам считывания. Отмечено, что остаются и менее исследованные пути, такие как, например, различные способы интеграции основных понятий переводоведения в сферу машинного перевода – это такие понятия, как модели переводческой компетенции, категоризации проблем перевода, социологические и этические вопросы.

Ключевые слова: средства перевода, постредактирование, перевод с использованием компьютера, системы памяти перевода, машинный перевод, повторное посредничество.

Bakhov Ivan. Peculiarities of Using the “Translator’s Amanuensis 2020 Platform” by Translators as a Means of Postediting. Given the importance of training translators to work in today's labor market, of particular interest are the achievements of scientists in such aspects of their training as information-thematic, information-search, information-technological. The article analyzes the publications of foreign authors on the Internet platform “Translator's Amanuensis 2020” as a means of editing translated texts, assesses the priority areas of research on this issue in the first decade of the XXI century. The role of the machine translation system in the professional activity of a translator as a means of interpersonal communication is analyzed. A comparison of the interaction of the machine translation system in the process of text production and traditional forms of editing human translators is made. It is stressed on the paradigm shift that occurs in translation and what happens to traditional media. Emphasis is placed on the growing interest in the development of translation-oriented tools and applications to improve the search for reliable sources of information, terminological resources, specialized dictionaries, and glossaries. It is emphasized that the development of cognitive characteristics of TA-2020 is based on cognitive research in the field of post-editing within the CASMACAT and SEECAT projects.

Keywords: translation tools, post-editing, computer-based translation, translation memory systems, machine translation, re-mediation.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2020-12-2>

УДК 811.111'373(045)

Наталія Білоус, Наталія Новохатська

НЕОЛОГІЗМИ ЯК ЗАСІБ ВІДОБРАЖЕННЯ СУЧАСНОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ НОСІЇВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Стаття визначає міленіалів як покоління, народжене після 1981 року, з глибокою залежністю від цифрових технологій, соціальними та економічними проблемами, яке переймається питаннями забруднення навколишнього середовища, проблемами соціальної нерівності та дискримінації. Іншими термінами на позначення цього покоління є: покоління Y, NEXT, селфі, ехо-бумери, мережеве або цифрове покоління, що підкреслює глибоку залежність міленіалів від цифрових технологій. Саме це покоління активно впливає на зміни лексичного складу мови через призму своєї мовної ментальності, що і призводить до появи неологізмів (слів чи сполук, використаних мовою в певний період на позначення нового або вже наявного поняття в новому значенні, які усвідомлюються носіями мови). У цьому дослідженні неологізми класифіковано за такими тематичними групами: 1) способи подолання стресу (лексеми та словосполучення, що позначають способи відновлення душевної рівноваги у зв'язку з незадоволенням результатами соціальної та професійної діяльності, неможливістю розв'язати поставлені завдання, браком часу, відсутністю можливості емоційних проявів): а) методика, б) тварина, в) людина; 2) ефективний тайм-менеджмент (неологізми на позначення швидкого темпу життя, постійного дефіциту часу і необхідності